

Sygn. akt I PK 135/18

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa S. B.
przeciwko Spółdzielni [...] w O.
o uchylenie uchwały i odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 stycznia 2018 r., sygn. akt III APa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda S. B. na rzecz pozwanej Spółdzielni 1.252,50 zł (tysiąc dwieście pięćdziesiąt dwa złote 50/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 18 stycznia 2018 r. oddalił apelację skarżącego S. B. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 5 czerwca 2017 r., który oddalił jego powództwo przeciwko pozwanej Spółdzielni o uchylenie uchwały nr [...] Rady Nadzorczej Spółdzielni [...] w O. z 10 sierpnia 2015 r. w sprawie wykluczenia powoda ze Spółdzielni.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na:

1) jej oczywiste uzasadnienie wynikające z oczywistych błędów przy stosowaniu wykładni przepisów prawa materialnego wskazanych w *petitum* skargi oraz oczywistych błędów proceduralnych mających istotne znaczenie dla wydanego wyroku, przy podkreśleniu zwłaszcza dowolnego i zupełnie bezzasadnego przyjęcia za udowodnione faktów, które nie miały miejsca, w tym oparcie przez Sąd drugiej instancji wydanego wyroku na dowodach nieistniejących (rzekome nagranie z 8 lipca 2015 r., na którym powód miałby świadomie rejestrować proceder kradzieży mienia pozwanej, jakiego faktycznie brak w materiale dowodowym) bądź niewłaściwie ocenionych przez Sąd drugiej instancji, do czego doszło zwłaszcza z racji na niewłaściwą analizę stawianych przez powoda zarzutów apelacji i brak odpowiedniej analizy błędów Sądu pierwszej instancji prowadzący do przypisania powodowi fikcyjnej odpowiedzialności, z którą Sąd pierwszej i drugiej instancji połączył możliwość wykluczenia powoda ze spółdzielni, obarczając jednocześnie powoda wieloma zarzutami niezgodnymi ze stanem faktycznym, niezgodnymi z zakresem jego odpowiedzialności a nadto nie stanowiącymi podstawy (w związku z treścią dokumentacji) do wykluczenia powoda ze spółdzielni;

ewentualnie:

2) konieczność rozpoznania istotnego zagadnienia prawnego, a to wobec konieczności stwierdzenia:

a) czy umorzenie postępowania dochodzenia prowadzonego przeciwko pracownikowi w związku z brakiem istnienia przesłanek do stwierdzenia, iż doszło do popełnienia czynu zabronionego, przy wskazaniu, iż do umorzenia postępowania doszło na skutek odwołania przez inne osoby fałszywie składanych uprzednio zeznań obciążających, na jakie osoba obciążana odpowiedzialnością nie miała żadnego wpływu, a innych obciążających dowodów nie było – może pozostawać bez wpływu na decyzję pracodawcy w zakresie rozwiązania stosunku pracy na podstawie przesłanki „oczywistości popełnienia przestępstwa”, wobec braku możliwości dalszego stwierdzenia, iż popełnienie przestępstwa przez pracownika jest oczywiste? Czy umorzenie dochodzenia prowadzonego przeciwko pracownikowi, z którym rozwiązano stosunek pracy z powołaniem na „oczywistość popełnienia przestępstwa” otwiera pracownikowi drogę do roszczeń odszkodowawczych?

b) czy pracodawca (spółdzielnia) jest uprawniony do rozwiązania stosunku pracy z członkiem spółdzielni w przypadku gdy członek spółdzielni nie posiadał możliwości złożenia wyjaśnień przed radą nadzorczą z uwagi na przebywanie na zwolnieniu lekarskim w związku ze stwierdzonym złym stanem psychicznym powoda, a to wobec treści art. 24 § 4 ustawy Prawo spółdzielcze nakładającej na spółdzielnię obowiązek wysłuchania wyjaśnień zainteresowanego członka spółdzielni oraz wobec przysługujących pracownikowi uprawnień związanych z usprawiedliwioną nieobecnością w pracy (zwolnienie lekarskie), winną usprawiedliwiać również brak możliwości stawiennictwa członka spółdzielni przed radą nadzorczą?

Pozwana wniosła o odrzucenie ewentualnie o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. oraz zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego wniosek nie został uwzględniony.

Skargę kasacyjną wnosi się od prawomocnego wyroku, jednak na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Stanowią odrębną część skargi i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu jej do rozpoznania. Podkreśla się to, gdyż skarżący błędnie zdaje się przyjmować, że podstawy kasacyjne składają się na podstawy przedsądu (*„W związku ze wskazanymi naruszeniami ...”*). Podstawy kasacyjne nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia, nawet tej szczególnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oznacza to, że skarżący we wniosku powinien samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać naruszenie przepisów, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący tego nie czyni. Oczywiście uzasadnienie skargi ma wynikać z oczywistych błędów przy stosowaniu i wykładni prawa materialnego oraz z oczywistych błędów proceduralnych. Są to ogólne zarzuty. Punktem odniesienia do

zarzutów podstaw kasacyjnych są konkretne przepisy prawa (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), zatem tym bardziej jest to aktualne w odniesieniu do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wszak znaczenie ma dopiero aż oczywista zasadność skargi. Brak jest takich zarzutów w podstawie przedsądu. Granice ustaleń stanu faktycznego stanowi dwuinstancyjne postępowanie przed Sądem powszechnym. W ocenie podstawy przedsądu wiążą ustalenia faktyczne na których oparto zaskarżony wyrok. Związanie wynikające w tym zakresie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest aktualne również na etapie przedsądu. Ocenia się zarzuty podstawy przedsądu i dlatego nie weryfikuje się ustaleń stanu faktycznego. Przeszkodą jest też art. 398³ § 3 k.p.c., zgodnie z którym podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wobec tej regulacji w orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że podstawą zarzutu skargi nie może być art. 233 § 1 k.p.c., jako że bezpośrednio odnosi się do ustalenia faktów i oceny dowodów. Zarzut nieistniejącego dowodu (nagrania z 8 lipca 2015 r.) nie jest zatem wystarczający, gdyż Sąd powszechny orzekał na podstawie szerszego materiału sprawy.

Podobna ocena odnosi się do drugiej podstawy przedsądu, czyli do istotnych zagadnień prawnych. Zagadnienia te nie mają rangi istotnych zagadnień prawnych, które ma na uwadze art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż nie wykraczają poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa. Pierwsze zagadnienie (a) stanowi w istocie określony kazus, który nie ma osadzenia w prawie (nie wskazuje przepisów), co w ogóle nie otwiera zagadnienia o jurydycznym znaczeniu. Skarżący nawiązuje w istocie do przesłanki trybu z art. 52 § 1 pkt 2 k.p., którą jest popełnienie przez pracownika w czasie trwania umowy o pracę przestępstwa, które uniemożliwia dalsze zatrudnianie go na zajmowanym stanowisku, jeżeli przestępstwo jest oczywiste lub zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem. Rzecz w tym, że regulacja ta nie jest nowa i ma już swoje orzecznictwo, co jedynie potwierdza, również w odniesieniu do spółdzielczej umowy o pracę (art. 193 Prawa spółdzielczego), że znaczenie ma tylko wykładnia i stosowanie prawa w indywidualnej sprawie. Taki jest przedmiot sformułowanej kwestii, czyli czy umorzenie postępowania karnego zawsze jest równoznaczne z niemożnością powołania się na „oczywistość popełnienia przestępstwa”. W tej sprawie ocenił to

Sąd powszechny, mając na uwadze także dalsze zarzuty leżące u podstaw uchwały wykluczającej skarżącego ze spółdzielni. Nie składa się to jednak na istotne zagadnienie prawne.

Nie inaczej należy ocenić drugie zagadnienie (b). Kwestia prawna nie jest skomplikowana. Sąd Najwyższy zgodnie przyjmuje, że niewysłuchanie przez radę nadzorczą spółdzielni pracy wyjaśnień zainteresowanego członka przed podjęciem uchwały wykluczającej go ze spółdzielni nie uzasadnia powództwa wykluczonego o uchylenie tej uchwały i roszczenia, o których mowa w art. 196 § 1 ustawy z 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz.U. Nr 30, poz. 210), z powodu podjęcia jej z naruszeniem art. 24 § 4 (por. wyrok z 12 stycznia 1984 r., I PR 115/83 i wyrok z 28 kwietnia 2010 r., II PK 316/09). Przepis ten umieszczony jest w dziale III tytułu I części I ustawy, dotyczącym wszystkich typów spółdzielni. W odniesieniu do spółdzielni pracy wykluczenie unormowane zostało w art. 193 ustawy, roszczenia natomiast wykluczonego członka tego typu spółdzielni reguluje przepis art. 196 ustawy. W świetle tego przepisu przysługują one tylko członkowi, którego spółdzielnia wykluczyła z naruszeniem przepisów art. 193 - 195 ustawy. Ponadto nie można nie zauważyć, iż Sąd powszechny przedstawił określoną argumentację, dotyczącą stosowania art. 24 § 4 w odniesieniu do sytuacji i możliwości złożenia przez skarżącego wyjaśnień przed radą nadzorczą. Zatem dotyczy to stosowania prawa w indywidualanej sprawie i również dlatego ta kwestia nie składa się na istotne zagadnienie prawne.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 pkt 4 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (240 zł – odszkodowanie (art. 56 k.p.) i 1.012,5 zł – odszkodowanie cywilne (art. 415 k.c.).